

ITÄ-SUOMEN
YMPÄRISTÖLUPAVIRASTO
ÖSTRA FINLANDS
MILJÖTILLSTÄNDSVERK

PÄÄTÖS

Nro 120/08/1

Dnro ISY-2008-Y-78

Annettu julkipanon jälkeen

12.9.2008

HAKIJA Suopellon Vesiosuuskunta

ASIA Vesijohdon ja viemärin rakentaminen vesialueelle Suopellonlahteen ja Rehulahteen, Sysmä.

HAKEMUS

Hakija on ympäristölupavirastoon 17.3.2008 toimittamallaan, 14.4.2008, 3.7.2008 ja 22.7.2008 täydentämällään hakemuksella pyytänyt lupaa asiakohdassa mainittuun rakentamiseen.

Hankealue sijaitsee Päijänteellä Sysmän kunnan Voipalan kylässä. Vesistöön rakennettavan vesihuoltolinjan sijainti ilmenee hakemuksen liitteenä olevasta ilmakuvakartasta.

Vesijohtolinjan materiaalina käytetään PEH 75 PN 10, joka painotetaan 100 % nostetta vastaan. Paineviemärilinjan materiaalina käytetään PEH 75 PN 10, joka painotetaan 130 %:n nostetta vastaan. Vastaavat kiinteistöliittymien materiaalit ovat PELM 40 PN 10 ja PEH 63 PN 10. Putket asennetaan vähintään 1,5 m syvyyteen mitattuna alivedenkorkeudesta $NW_{nav} = NN + 77,70$ m.

Osuuskunnan verkosto lähtee Sysmän kunnan omistaman Päijätsalon tilan RN:o 1:351 rannasta yhtyen kunnan vesihuoltoverkostoon Päijätsalon sillan pielessä. Liitoskohtaan rakennetaan mittarikaivot molemmille linjoille. Mittarikaivoista voidaan seurata

vedenkulutusta ja verkostojen tiivyyttä. Verkosto kulkee yhteisellä vesialueella RN:o 876:3:0. Hakemukseen on liitetty Voipalan osakaskunnan suostumus rakentamiseen. Kiinteistöliittymät haaroitetaan runkoverkosta haaraliitoksia ja ne rantautuvat erikseen jokaisen liittyjän rantaan.

MERENKULKULAITOKSEN LAUSUNTO

Ympäristölupavirastoon 14.4.2008 toimitettuun täydennykseen on liitetty merenkulkulaitoksen lausunto, jonka mukaan vesi- ja viemärijohdot tulee laskea riittävästi painotettuina pohjaan niin, että johdot painuvat pohjaan tasaisesti ja pysyvät paikallaan. Väylän alitukset on pyrittävä tekemään mahdollisimman kohtisuoraan ja on varmistettava, että johdot painotuksineen jäävät väylän haraustason alapuolelle, tarvittaessa kaivamalla pohjatason alapuolelle ja peittämällä. Väylän haraustaso lasketaan purjehduskauden alavertailutasosta $NW_{nav} = NN + 77,70$ m vähennettynä 2,4 m kulkusyvyisellä väyläosalla haraussyvyys 3 m ja 1,6 m kulkusyvyisellä väyläosalla haraussyvyys 2 m. Johtoja ei saa asentaa 20 m lähemmäksi väyläviittoja. Ranta-alueilla, missä vesisyvyys on pienempi kuin 1,5 m mitattuna em. tasosta $NW_{nav} = NN + 77,70$ m, tulee johdot upottaa pohjaan tehtävään kaivantoon ja peittää. Johtojen asennustyö ei saa kohtuuttomasti vaikeuttaa vesiliikennettä. Johtojen merkitsemisessä tulee mahdollisuuksien mukaan noudattaa merenkulkulaitoksen tiedotuslehdessä n:o 3/23.6.2003 annettuja ohjeita ja määräyksiä. Töiden valmistumisesta on ilmoitettava Merenkulkulaitoksen Järvi-Suomen väyläyksikölle. Valmistumisilmoitukseen on liitettävä johtojen sijainnin vesialueella ja merkinnän KJ-koordinaatein osoittava karttaote tai tiedosto autocad-muodossa johtojen sisävesikarttaan merkitsemistä varten. Lisäksi on ilmoitettava, mikäli vesijohdot tai viemärit myöhemmin poistetaan käytöstä tai poistetaan vesistöä.

TIEDOKSIANTO

Hakemus on vesilain 16 luvun 6, 7 ja 8 §:n mukaisesti annettu kuuluttamalla tiedoksi. Muistutukset, vaatimukset ja mielipiteet tuli toimittaa ympäristölupavirastolle viimeistään 28.5.2008.

MUISTUTUKSET

1) Hämeen ympäristökeskus on ympäristölupavirastoon 28.5.2008 toimitetussa muistutuksessa vastustanut luvan myöntämistä haettuun rakentamiseen. Kokonaan vesistöön sijoitetun viemäriverkoston toimivuutta ei pystytä varmistamaan riittävän luotettavalla tavalla. Lisäksi useat putkiliitokset veden alla mahdollistavat putkirikkoja, joiden havaitseminen ja korjaaminen on erittäin vaikeaa. Ympäristökeskus on katsonut, että viemäriverkosto tulee rakentaa pääosin maalle ja vain paineviemäri ilman kiinteistökohtaisia liittymiä voidaan sijoittaa vesistöön. Tällöin riskit putken rikkoutumiselle pienenevät ja viemärin toimivuuden valvonta on mahdollista.

2) AA ja BB (Leuhkoluoto RN:o 2:62) ovat ilmoittaneet, että rakennettava putkilinja kulkisi läheltä Leuhkoluodon saaren itärantaa. Leuhkoluodon saaren lähialue on melko matalaa. Vesi syvenee loivasti itään päin, väylän keskustaa kohti mentäessä. Muistuttajien mielestä putkilinja kannattaa vetää sieltä, missä vesi on syvintä niin, ettei ole vaaraa putken jäätymisestä.

Muistuttajilla on purjeveneen poijupaikka noin 20 m:n etäisyydellä Leuhkoluodon itäisimmästä pienestä niemenkärjestä. Matalan veden aikana suunniteltujen putkien betonipainot saattavat osua veneen köliin tai peräsimeen. Lisäksi veneitä on usein ollut tarpeen ankkuroida. Putki on rakennettava riittävän kauas poijusta, vähintään noin 25 m:n etäisyydelle, jotta välttyttäisiin vahingon vaaralta.

Muistuttajat ovat rakentaneet Ilolan rannasta Leuhkoluotoon vesi- ja viemäriputket, jotka jäisivät uuden suunnitellun putkilinjan alle. Mikäli jompikumpi kyseisistä putkista vahingoittuisi esimerkiksi veneen ankkurista, se pitäisi pystyä pumpaamaan tyhjäksi ja nostamaan pinnalle korjausta varten.

Ilolasta tulevasta muistuttajien omistamasta vesiputkesta tullaan tekemään liittymä Kalliosaareen (RN:o 2:48). Kalliosaareen on tarkoitus liittää myös viemäriputki lähiuosina. Muistuttajat ovat esittäneet uuden putkilinjan vetämistä Ilolan rannasta ja joka tapauksessa mahdollisimman kauas Leuhkoluodon itärannasta. Mikäli putkilinja päätetään kuitenkin vetää Päijätsalon sillan länsipuolelta, niin on otettava kantaa seuraaviin seikkoihin:

- Miten nykyisten putkistojen korjaaminen onnistuu, jos uudet kohtalaisen suuret putket menevät muistuttajien putkilinjan päältä
- Millaisia ylimääräisiä kustannuksia korjauksesta veden alla aiheutuu ja kuka on vastuussa lisäkustannuksista.
- Mikäli suunniteltu putkilinja menee muistuttajien putkilinjan päältä, miten viemäriputki saadaan nostettua liitosta varten? Jos putkea ei voi nostaa uuden putkilinjan vuoksi, miten liitos onnistuu ja kuka vastaa ylimääräisistä kustannuksista?

HAKIJAN SELITYS

Muistutuksen 1) johdosta hakija on ilmoittanut edelleen hakevansa lupaa alkuperäisen hakemuksen mukaiseen rakentamiseen, ottaen huomioon 2) muistutuksen johdosta hakemukseen tehty vähäinen muutos. Runkoputki, joka kulkisi kiinteistöltä kiinteistölle järven pohjassa, ja jossa liitokset tehtäisiin maalle, on ajatuksena hyvä. Ongelmaksi muodostuu kuitenkin 75 mm paksun viemäriputken suuri taivutussäde. Käytännössä putken vieminen rannalle ja takaisin vaatisi joka rantautumisessa ehkä jopa 10 m leveän kaivannon. Näin massiivisten kaivujen maisemoiminen olisi hankalaa ja kasvillisuuden palautuminen hidasta. Useat jyrkät mutkat runkoputkessa lisääisivät tukkeutumisriskiä. Lisäksi, jos rannalla maan alla sijaitseva liitos vuotaa, valuu jätevesi lopuksi kuitenkin järveen.

Maalle kaivettavan putkilinjan suurin ongelma on kohoavat kustannukset. Runkoputkilinja pitäisi vetää selitykseen liitetyn kartan mukaisesti Rehulahteen Suopellon rantatietä pitkin ja Päijätsaloon Sorolantietä pitkin. Suopellon rantatiellä jouduttaisiin todennäköisesti suorittamaan louhintaa tien keskivaiheilla, missä tie nousee noin 10 m. Molemmat tiet vaatisivat kunnostuksen putkien kaivutöiden jäljiltä, joka lisäisi kustannuksia. Suurin osa kiinteistöistä sijaitsee alarinteessä lähempänä järveä kuin tietä, jolloin kiinteistöliittymien kaivaminen toisi lisäkustannuksia.

Kustannusten noustessa merkittävästi on pelkona, että ne mantereella sijaitsevat kiinteistöt, joilla on jo asennettuna jäteveden umpisäiliöt, vetäytyisivät hankkeesta. Myös pienemmät kesämökit saattaisivat kustannusten noustessa tyytyä kantoveteen ja vetäytyä hankkeesta. Tällöin koko hanke jäisi todennäköisimmin kokonaan toteutumatta.

Putkilinjan kaivaminen Aittosaassa olisi myös hankalaa saaren kivisyyden ja joidenkin tonttien kallioisuuden takia. Saaren keskiosassa sijaitseva rauhoitusalue osaltaan estää kaivutyöt.

Hakijan esittämää rakentamistekniikkaa edustaa esimerkiksi Rovaniemen Norvajärven paineviemäriputkisto, minkä rakentamisesta on julkaistu hakijan 22.7.2008 ympäristölupavirastoon toimittama Lapin ympäristökeskuksen monistesarjan julkaisu nro 25. Norvajärvestä ei ole koko putkiston olemassa olon 11 vuoden aikana ollut mitään ongelmia. Myös Vilppulan Tuhrusjärvellä on paineviemäriputkisto, josta osa sijaitsee vesistössä kiinteistöhaaroineen.

Paineviemäriputkia lasketaan jatkuvasti vesistöön. Pelkkä vesistön alituskin vaatii putken jatkamista liitoksilla, jos alitus on riittävän pitkä. Ulkoisen tekijän aiheuttama putken vaurioituminen on mahdollista kiinteistöhaaroista riippumatta. Viemäri- ja vesiputken rikkoutuminen pystytään helposti huomaamaan muutoksesta puhtaan ja likaisen veden määrissä. Osuuskunnan ja Sysmän kunnan putkistojen liittymäkohtaan on tarkoitus asentaa mittarit molempia vesiä varten. Lisäksi asennetaan sulkuventtiilit vesimittarin jälkeen sekä runkoputken loppupäähän niin, että putki pystytään helposti paineistamaan. Kun putkiston on havaittu vuotavan, voidaan vuoto helposti paikallistaa joko paineilman tai putkistoon pumpattavan väriaineen avulla. Putken tai liitännän korjaus ei ole ongelma. Suopellon vesiosuuskunta tarkastuttaa putkiston paineistamalla sen noin kahden vuoden välein ja lisäksi tarpeen vaatiessa.

Vesi- ja viemäriputkiston rakentaminen alueelle on erittäin tärkeää. Noin puolet liittymään ilmoittautuneista kiinteistöistä sijaitsee Päijätsalossa, Aittosaassa ja lisäksi muissa pienemmissä alueen saarissa, eikä putkien vetämistä vesistössä voida välttää. Lähes 90 % liittyvistä kiinteistöistä on vapaa-ajan asuntoja ja niistä noin puolet pelkästään kesäkäytössä. Liittymähinnan on säilyttävä kohtuullisena hankkeen toteutumisen varmistamiseksi. Putkisto tehdään parhaista mahdollisista tarkoitukseen sopivista komponenteista ja asennusta valvoo hakijan palkkaama ulkopuolinen asiantuntija. Kaikille hankkeessa mukana oleville on tärkeää pitää Päijänteen vesi puhtaana, joten viemärin mahdollista vuotamista tullaan seuraamaan jatkuvasti.

Putken sijainnin osalta hakija on muuttanut hakemustaan 2) muistutuksen johdosta niin, että putket lasketaan noin 50 m:n päähän Leuhkoluodosta selitykseen liitetyn karttapiirroksen mukaisesti.

Muistuttajien putkiston ja Suopellon vesiosuuskunnan putkiston risteäminen otetaan huomioon suunnittelussa, missä etsitään eri vaihtoehtoja putkistojen risteämisen toteuttamiseksi. Muistuttajien kanssa pyritään jo suunnitteluvaiheessa neuvottelemaan molempia osapuolia tyydyttävästä ratkaisusta. Kun osuuskunnan putken linjausta muutetaan kauemmaksi Leuhkoluodosta, pystytään muistuttajien putki myös helpommin nostamaan pintaan asennuksia varten.

Sysmän kunnan tekninen toimi on osoittanut putkilinjan aloituspaikaksi Päijätsalon sillan kupeen. Kaavoitus ei salli putkilinjan vetämistä Ilolan kautta, eikä uutta putkea voida kaivaa kulkemaan pitkin Ilolan alueen rajaa kulkevan muistuttajien putken päälle. Putken suunniteltu aloituspaikka sijaitsee kunnan maalla ja siinä on riittävästi tilaa pumppu- ja mittarikaivon rakentamista varten.

VASTASELITYS

Hakijan selityksen johdosta Hämeen ympäristökeskus on ympäristölupavirastoon 11.8.2008 toimittamassaan vastaselityksessä katsonut, että viemäriverkko voidaan rakentaa suunnitelman mukaisesti siten, että liityntöjä tehdään vesistöissä. Tarkemman suunnittelun yhteydessä on selvitettävä mahdollisuus yhdistellä useampia (2-5) kiinteistöjä samaan pumppaamoon viettoviemäreillä. Tällöin vedessä tehtävien liityntöjen määrä vähenee ja rantavyöhykkeeseen tulee vähemmän aukkoja ja siten vesistön käyttö jatkossa helpottuu. Putkien asentamisessa on huomioitava Suopellon venesatamaan liikkuvien alusten aiheuttama vaikutus putkistoille ja niiden painotuksille.

Hakijan on esitettävä hyvissä ajoin ennen töihin ryhtymistä ympäristökeskukselle tarkkailusuunnitelma, jossa huomioidaan suunnitelman mukainen putken tarkastaminen paineistamalla ja vesimäärien seuranta. Kaikki rannoista tulevat liitynnät on merkittävä selvästi erottuvilla tauluilla (koko noin 400 mm × 200 mm). Kyseinen merkintä tulee tehdä myös mahdollisesti myöhemmin tehtäviin liittyviin. Työn valmistuttua

Hämeen ympäristökeskukselle on toimitettava putken sijainnin osoittava kartta, mitä on täydennettävä mahdollisten lisäliityntöjen yhteydessä.

YMPÄRISTÖLUPAVIRASTON RATKAISU

Ympäristölupavirasto myöntää Suopellon Vesiosuuskunnalle luvan vesi- ja viemärijohtojen rakentamiseen Päijänteen Suopellonlahteen ja Rehulahteen, Sysmän kunnassa.

Rakennettavan putkilinjan sijainti ilmenee hakemuksen liitteenä olevasta ilmakuvakartasta ja Leuhkoluodon itäpuolella ympäristölupavirastoon 3.7.2008 toimitetusta hakijan selityksestä.

Lupamääräys 6 huomioon ottaen hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu korvattavaa vahinkoa, haittaa tai muuta edunmenetystä. Ennalta arvaamattomien edunmenetysten varalta annetaan määräys.

LUPAMÄÄRÄYKSET

1. Yleisen kulkuväylän alitukset on tehtävä mahdollisimman kohtisuoraan ja niin, että johdot painotuksineen jäävät väylän haraustason alapuolelle. Väylän haraustaso on 2,4 m kulkusyvyisellä väyläosalla NN + 74,70 m ja 1,6 m kulkusyvyisellä väyläosalla NN + 75,70 m. Johtoja ei saa asentaa 20 m lähemmäksi väyläviittoja. Alueilla, missä vesisyvyys on vähemmän kuin 1,5 m purjehduskauden aikaisesta alivedenkorkeudesta $NW_{nav} = NN + 77,70$ m, on vesi- ja viemärijohtot upotettava pohjaan tehtävään kaivantoon ja peitettävä. Syvemmillä vesialueella johdot on laskettava riittävästi painotettuina pohjaan niin, että ne pysyvät paikoillaan.
2. Rakennustyöt vesialueella on tehtävä niin ja sellaisena aikana, ettei vesialueelle tai sen käytölle aiheuteta tarpeetonta haittaa.
3. Vesi- ja viemärijohtojen sijainti on merkittävä Merenkulkulaitoksen tiedotuslehdessä nro 3/23.6.2003 annettujen ohjeiden mukaisesti.

4. Kaivualueet on töiden päättyessä viimeisteltävä ja maisemoitava ympäristöön sopiviksi. Vesialueella tapahtuvan putkilinjan kaivutyön seurauksena syntyvät kaivumassat on joko poistettava vesialueelta tai tasoitettava ympäröivän pohjan tasoon. Vesistöä poistettuja massoja ei saa jättää niin lähelle rantaviivaa, että ne pääsevät valumaan takaisin vesistöön.

5. Vesi- ja viemärijohdot merkkitauluineen on pidettävä luvan edellyttämässä kunnossa.

6. Putkilinjan ja Leuhkoluodon tilan RN:o 2:62 vesi- ja viemärijohdojen risteäminen on rakennettava niin, ettei vesi- ja viemärijohdojen kunnossapitomahdollisuus nykyisestäään heikkene. Vaihtoehtoisesti luvan saajan on suoritettava tilan omistajalle kaikki kunnossapidon vaikeutumisesta johtuvat kustannukset. Jos asianosaiset eivät pääse sovintoon asian järjestämiseen liittyvistä kysymyksistä, on luvan saajan viipymättä saatettava asia hakemuksella ympäristölupaviraston ratkaistavaksi.

7. Jos tässä päätöksessä tarkoitetusta toimenpiteestä aiheutuu vahinko, haitta tai muu edunmenetykset, jota nyt ei ole edellytetty, voi edunmenetyksen kärsinyt tai yleisen edun vaatiessa asianomainen viranomainen lupapäätöksen lainvoiman estämättä saattaa asian vesilain 2 luvun 27 §:ssä säädettyssä ajassa ympäristölupaviraston käsiteltäväksi siinä järjestyksessä kuin hakemusasioista on vesilaissa säädetty.

8. Ennen työhön ryhtymistä on työn aloittamisen ajankohta sekä lupapäätöksen päivämäärä ja antaja ilmoitettava Hämeen ympäristökeskukselle ja Sysmän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ympäristökeskukselle toimitettavaan ilmoitukseen on liitettävä esitys johtojen tiiviiden ja vesimäärien tarkkailusuunnitelmaksi.

9. Työ on tehtävä neljän vuoden kuluessa siitä, kun tämä päätös on saanut lainvoiman. Työn valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti ympäristölupavirastolle, Hämeen ympäristökeskukselle, Merenkulkulaitoksen Järvi-Suomen väyläyksikölle ja Sysmän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ympäristökeskukselle ja väyläyksikölle toimitettaviin ilmoituksiin on liitettävä johtojen sijainnin vesialueella ja

merkinnän KKJ-koordinaatein osoittava karttaote. Karttaa on pidettävä ajan tasaisena mahdollisten uusien liittymien osalta. Jos johdot poistetaan vesistöistä tai käytöstä, on siitä ilmoitettava ympäristökeskukselle ja väyläosastolle.

PERUSTELUT JA VASTAUS ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Hanke on tarpeen Suopellon Vesiosuuskunnan vesihuoltolinjan rakentamiseksi. Kun rakentaminen toteutetaan noudattaen tämän päätöksen lupamääräyksiä, ei se sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua.

Hämeen ympäristökeskuksen vaatimukset on otettu huomioon ratkaisusta ja lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla. Vesi- ja viemärijohtojen kunnossapidon vaikeutumista koskevan 2) muistutuksen vaatimuksen osalta viitataan lupamääräykseen 6). Vaatimus linjan rakentamisesta noin 20 m:n etäisyydelle Leuhkoluodon poijupaikasta on tullut otetuksi huomioon siten, että hakija on muuttanut putkilinjan kulkemaan noin 50 m:n etäisyydellä Leuhkoluodon rannasta.

LAINKOHDAT

Vesilain 2 luvun 3 §, 6 §:n 1 momentti.

KÄSITTELYMAKSU

Päätöksestä peritään käsittelymaksu 440 euroa.

Vesilain 21 luvun 9 § (muut. 88/2000).

Ympäristöministeriön asetus ympäristölupaviraston maksullisista suoritteista (1388/2006).

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Muutosta tähän päätökseen saa hakea

- 1) se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea,
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät,
- 3) toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät,
- 4) alueellinen ympäristökeskus sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja
- 5) muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valitusosoitus liitteenä.

Seppo Kemppainen

Seppo Kekäläinen

Erkki Kaijalainen

Martti Häikiö

Päätöksen tekemiseen ovat osallistuneet ympäristöneuvokset Seppo Kemppainen, Seppo Kekäläinen ja Erkki Kaijalainen. Asian on esitellyt esittelijä Martti Häikiö.
MH/ph

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 040 774 8088

Määräaika ja valitusmenettely

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antamispäivästä sitä määräaikaan lukematta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava **Itä-Suomen ympäristölupaviraston** kirjaamoon viimeistään **13.10.2008** ennen virka-ajan päättymistä.

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64 B, Kuopio
Postiosoite: PL 69, 70101 Kuopio
Asiakaspalvelu: 020 690 180 Telekopio: 020 490 4999
Sähköposti: kirjaamo.isy@ymparisto.fi
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Valituksen lähettäminen postitse, telekopiona tai sähköpostina tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostina) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valituskirjelmän sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan **Vaasan hallinto-oikeudelle**, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi, kotikunta ja yrityksen tai yhteisön Y-tunnus. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä

- ne asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- valtakirja, jos valittaja käyttää asiamiestä, tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta.

Valituskirjelmä liitteineen, lukuun ottamatta valtakirjaa, on toimitettava kaksin kappalein.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa peritään muutoksenhakijalta **oikeudenkäyntimaksua 82 euroa**. Maksusta ja maksuvelvollisuudesta vapautuksesta eräissä tapauksissa on säädetty tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa.